

projektia myös lahjoittamalla kolme sarjaa sanakirjaa (osat 1-5), kolme kappaletta Karjalan kielen murrekartastoa ja Helmi ja Pertti Virtarannan Ahavatuulien armoilla -teosta.

Leena Joki kertoi venäjäksi ensimmäisenä päivänä Karjalan kielen sanakirjan historiaa ja karjalan tutkimuksesta Suomessa ja opasti toisena päivänä kuulijoita sanakirjan käyttöön. Marja Torikka huolehti kuva-, äänite- ja monistemateriaalista. Tutustuimme myös Gorkin kirjaston karjalaiseen kirjallisuuteen, uuteen tiedonvälitystekniikkaan ja multimediana sekä Kotiseutumuseon karjalaiskokoelmiin. Gorkin kirjaston pääkirjastonhoitaja **Nadežda Plotnikova** huolehti järjestelyistä erinomaisesti.

Kolmantena päivänä pääsimme tutustumaan Tolmattšun kyläkirjastoon ja Lihoslavl'n keskuskirjastoon. Tolmattšussa vietimme rattoisan tehetken nauttien sultsinoita ja piirakkoita sekä kuunnellen runoilija **Stanislav Tarasovia**. Saimme samalla seurata opetusmultimedian tekoa, sillä mukanaamme oli sitä tekemässä Karielan Šana-lehden päätoimittaja **Ljudmila Gromova** yhdessä nuoren **Irinan** (sukunimi unohtui) kanssa. Lihoslavl'ssa nautimme kunnon ystävyyslounaan varapiiripäällikkö **Anatolij Nikolajevitš Razumovin** ja paikallisten kirjastonhoitajien kanssa.

Saimme osallistua kansallisten kulttuuriin konserttiin, ja sen jälkeen Kulttuuriautonomian johtaja, varamaaherra rouva **Zinaida Golovkina** kutsui meidät illalliselle, joka järjestettiin kaikille esiintymisryhmille. Molemmat tilaisuudet olivat vapaamuotoisia ja riemukkaita.

Seminaarin jälkeisenä päivänä oli Vasiljovon kylässä puurakennustaiteen museon alueella suuri jokifestivaali, jonne meidät vietiin pikkubussilla yhdessä Tverin kylä -projektin suomalaisten työntekijöiden kanssa. Matkajärjestelyistä huolehti kauniisti **Zoja Turitševa**.

Tverin alueella on monia innokkaita kielen ja identiteetin säilyttäjiä ja elvyttäjiä. Työtä kuitenkin on paljon. Apua ja tukea tarvitaan Suomestakin päin. Rahallista painatusapua odottaa mm. Tverinkarjalan sanakirjan ja Karjalan kielen murrekartaston Tverin karttojen tekijän **Aleksandra Punžinan** juuri valmistunut laaja murretekstikokoelma. MT

HUOM! Lehtemme joulukuun numeroon tarkoitettu aineisto tulee postittaa toimittukseen aivan heti.

Aimo Turunen.

Professori Aimo Turunen kuoli 24.9.-00 Helsingissä. Hän oli syntynyt 25.2.1912. Hänen sukujuurensa vievät Ilomantsiin Huhuksen kylään.

Valmistuttuaan filosofian maisteriksi Helsingin yliopistosta 1933 Turunen vietti kaksi vuotta Saksassa Königsbergin yliopiston suomen ja viron kielen lehtorina. Sotavuodet hän oli Itä-Karjalassa rintamaupseerina ja tiedotustehtävissä mm. Aunuksen radion päällikkönä sekä taistelussa linjalla Suojärvi-Äänislinna-Karhumäki-Paatene.

Rauhan palattua Turunen toimi Helsingin yliopiston itämerensuomalaisten kielten dosenttina 1950-59, suomalaisen filologian apulaisprofessorina 1959-71, vierailevana professorina Indianan yliopistossa Yhdysvalloissa 1966-67 ja itämerensuomalaisten kielten professorina 1971-76. Hänen tieteellinen julkaisutoimintansa on mittava. Siitä mainittakoon Lyydiläismurteiden äännehistoria (väitöskirja) 1974, Kalevalan sanakirja 1949, Pohjois-Karjalan murreopas 1956 ja Itäisten savolaismurteiden äännehistoria 1959.

Eläkevuosinaan Turunen kirjoitti mainion muistelmateoksen Nuoruus sodan ja rauhan Karjalassa (1990). Sen ansiosta hänelle myönnettiin P. E. Svinhufvudin muistosäätiön kirjallisuuspalkinto. Muutamia vuosia aiemmin oli ilmestynyt kansanrunoustutkimus Mantsin laulu (1978), missä Turunen paneutui Ilomantsin ja sen lähi-tienoiden kalevalaiseen runouteen.

Ansiostaan karjalaisen kulttuurin työsaralla ja työstään Karjalan Sivistysseuran tarkoituserien hyväksi professori Turunen kutsuttiin seuramme kunniajäseneksi juhlavuosikokouksessa 1981. Hän oli myös Lyydiläisen Seuran kunniajäsen. -SV

Maikki Tervonen o.s. Karvonen kuoli 9.8.-00 Oulussa. Hän oli syntynyt Kiestingin Suvi-Suurijärven kylässä 25.4.1917. Sukunimi oli tuohon aikaan Karvarind. Perhe tuli Suomeen 1922. Vanhempien mukana seurasi perheen viisi tytärtä: Anni, Klaara, Katri, Maikki ja Veera. Suomessa syntyi vielä yksi tytär Kyllikki; hän asuu nykyisin Etelä-Suomessa Veera-siskon kanssa. - Maikkea jäi suremaan kaksi poikaa sekä lastenlapset. (LL).

Helsingissä kuoli 21.7.-00 autonkuljettaja Kalevi K o n o n e n, syntynyt Suojärvellä 26.12.1937 ja kolme päivää myöhemmin hänen 25-vuotias tyttärensä, balettitanssijatar Katja Kononen.

Kalevi kuului työn perään tullessiin evakkoihin. Hän palveli 25 vuotta Helsingin kaupunkia linja-autonkuljettajana. Eläkkeelle jäätyään hän palasi rakkaitten harrastustensa pariin. Niihin kuuluivat kyykänpeluu ja muotokuvamaalaus. Harrastukset jäivät kuitenkin kesken, kun ankara sairaus pudotti niin kyykkäsauvan kuin taidemaalarin pensselinkin kädestä. Näin alkoi valmistautuminen tuonilmaisiin yhdessä rakastamansa tyttären kanssa.

Kalevia ja Katjaa jäivät suremaan Tuula-vaimo, Raimo-veli sekä kolme poikaa perheineen. - KP.

MERKKIPÄIVIÄ

70 vuotta täytti seuramme rahastonhoitaja, ekonomi Ilmari H o m a n e n Kauniaisissa 15.10.-00. Hänen sukunsa on kotoisin Vienan Karjalasta Oulangan Vartiolaan kylästä. Isä Risto (ent. Arhipoff) oli kauppias ja äiti Anna Pistojarven Hirvisalmen Potapoffeja.

Ilmari tuli aktiivisesti mukaan seuramme toimintaan 1983, jolloin hänet valittiin johtokunnan jäseneksi. Tarmokkaan miehen kyvyt pantiin merkille, ja kolmen vuoden kuluttua 1986 hänestä tuli Kosti Pa-

Ilmari Paanajärven maisemissa.

milön jälkeen seuran rahastonhoitaja. Hän on ollut lisäksi mukana kymmenissä johtokunnan asettamissa työryhmissä ja toimikunnissa sekä hoitanut pitkään ja tehokkaasti eri puolilla maata pidettyjen heimojuhlien järjestelyjä.

Ilmarin "siviiliurasta" mainittakoon, että hän kävi Nurmijärven yhteiskoulun ja asui koulukoti Väinölässä vv. 1942-49. Asepalveluksen hän suoritti Oulussa (luutnantti) ja valmistui 1955 ekonomiksi Helsingin Kauppakorkeakoulusta. Sen jälkeen hän toimi markkinointitehtävissä Hoover Oy:ssä 1955-67 ja Styrox Oy:n toimitusjohtajana 1967-85.

Ilmarin harrastuksista Karjalan lisäksi mainittakoon kuvataide sekä liikunta, erityisesti hiihto (pitkät laturet).

Martta Husu.

Läaket. iis. Martta H u s u o.s. Rotko vietti 80-vuotispäiväänsä Varkaudessa 16.9.-00 runsaan sukulaista ja ystäväjoukon keskellä. Karjalaiseen tapaan juhlassa laulettiin paljon ja parhaiten kymmenien laulujen sanat muisti syntymäpäiväsankari! Lahjoja tuli vain kohtuullisesti, sillä Martta Husu oli pyytänyt henkilökohtaisten lahjojen asemasta kartuttamaan Arhippa Perttusen säätiön, Juminkeon ja Akonlahden Ystävien tilejä. Martta Husu on syntynyt Lieksassa kauppias Vasili Rotkon (ent. Dobrinin) ja Lukeria Stepanovin 11-lapsisen katraan kymmenentenä. Isä oli kotoisin Akonlahden Munan-

kilahdesta ja äiti Jyskyjärven Pääkõnniemestä. Perhe asui Lieksassa Pielisentiellä Vasili Rotkon rakennuttamassa pitkässä hirsisessä liike- ja asuintalossa, jonka tuhopolttu kymmenisen vuotta sitten hävitti.

Lukemaan Martta oppi jo viisivuotiaana ja aloitti kansakoulun Lieksassa. Ylioppilaaksi hän pääsi 1940 Nurmeksen yhteiskoulusta, vaikka yokirjoituksia ei sodan vuoksi pidettykään.

Talvisodan aikana Martta oli Nurmeksessa Prikaati Vuokon kenttäpostilottana ja jatkosodan aikana komennuksilla sotasaarialassa, pisimpään Mäntässä. Siinä sivussa hän opiskeli sairaanhoitajaksi Helsingissä.

Martta kävi Helsingin kaupungin sairaanhoitajakoulun 1941-44, mutta saatu oppi ei tyydyttänyt hänen tiedonjanoaan, ja jo 1945 hän aloitti lääketieteen opinnot Helsingin yliopistossa ja valmistui 1952.

Nuoren lääkärin ensimmäinen työpaikka oli Jäppilän kunnanlääkärinä. Siellä hän tapasi nuorenjäppiläläisen agronomin Arne Husun, joka oli kotoisin Raudusta ja suku Inkeristä. Nuoret solmivat avioliiton 1953.

Nuori rouva jatkoi työtään Jäppilän kunnanlääkärinä vuos-

Karjalaisen kansanperinteen tutkija ja kerääjä, itkuvirsispecialisti **Sandra Stepanova** täytti 70 vuotta Petroskoissa 30.8.-00. Hän on syntynyt Sompajärven kylässä Vienan Karjalassa.

(sivulta 129)

Darija Nikiforovna. 8.1.2.7
Domnikija (Domna) Jevstratovna, puoliso Jakov Jevsejevits Tihanov. 8.2.2

Fedosja Vasiljevna, puoliso Jefim Nikiforovits Popov. 8.1.1

Feodor Nikiforovits. 8.1.2.2

Ioann Nikiforovits. 8.1.2.11

Irina Nikiforovna. 8.1.2.8

Isaak Nikiforovits. 8.1.2.9

Ivan Jevstratovits. 8.2.1

Jakov Jevsejevits Tihanov, puoliso Domnikija (Domna) Jevstratovna. 8.2.2

Jakov Nikiforovits. 8.1.2.12

Jefim (Jevfimij) Nikiforovits, puoliso Jelizaveta Anisimovna Hotejeva. 8.1.2.1

Jefim Nikiforovits Popov, puoliso Fedosja Vasiljevna. 8.1.1

Jevgenija Maksimovna, puoliso Vasilij Pavlovits Afanasjev. 8.1

Jevstrat Pavlovits, puoliso Anna Kornilovna. 8.2

Marija Nikiforovna (Maria Ahava), puoliso Stepan Vasiljevits Timofejev (Teppo Timonen). 8.1.2.3

Marina Nikiforovna. 8.1.2.10

Marina Potapovna, puoliso Nikifor Vasiljevits. 8.1.2

Nikifor Jevstratovits. 8.2.3

Nikifor Vasiljevits, puoliso Marina Potapovna. 8.1.2

Pavel. 8

Petr Mihejevits Fedorov, puoliso Aleksandra Nikiforovna. 8.1.2.6

Petr Nikiforovits. 8.1.2.4

Stepan Vasiljevits Timofejev, puoliso Marija Nikiforovna (Maria Ahava). 8.1.2.3

Timofej Jevstratovits. 8.2.4.

Vasilij Jefimovits. 8.1.2.1.1

Vasilij Pavlovits Afanasjev, vaimo Jevgenija Maksimovna. 8.1 (jatkuu).

IRJA RÄMÄ

teen 1960, jolloin perhe muutti Varkauteen. Siellä Martta aloitti yksityislääkärin vastaanoton, mutta toimi myös Jäppilän vt. kunnanlääkärinä vuoteen 1964. Yksityisvastaanoton hän lopetti 1990 täytettyään 70 vuotta. Martta ja Arne Husu ehtivät viettää muutamia yhteisiä eläkevuosia ennen kuin Arne puoliso kuoli 1996.

Karjala ja karjalainen suku ovat Martta Husulle erittäin tärkeitä. Omille lapsilleen hän on kirjoittanut talteen muistoja lapsuudestaan ja perheestään Lieksassa ja kerännyt runsaasti sukkuvia. Kesällä 1999 Heinolassa pidetyssä Vasili ja Luke-ria Rotkon perillisten kokouksessa Martta oli ”juhlapuhujana” kertoen, millaista oli elämä ortodoksisessa karjalaisperheessä 1020-1030 -lukujen Lieksassa. Hän oli mukana myös Vienan Akonlahdessa, kun suku teki kesällä 1993 yhteisen matkan esivanhempien maille Kiitehenjärven kauniisiin maisemiin ja oli luonnollisesti mukana perustamassa 1995 Akonlahden Ystävät-seuraa.

MARJATTA MÖTTÖLÄ
Kirjoittaja on syntymäpäiväsankarin sisarentytär.

Merkittävä vepsäläisen kulttuurin tallentaja ja kokoaja, Soutjärven vepsäläismuseon luoja **Rjurik Lonin** täytti 70 vuotta 22.9.-00.

Hääjuhlat Kalevalassa

Uhtualla eli Kalevalassa liitettiin 4. p:nä elokuuta yhteen Irina Tšenderova ja Nikolai Lesojev. Irinan äidinäiti on Jyväskylän Torvisia. Nikolain molemmat vanhemmat ovat karjalaisia, äiti on Röhön Vasiljevija ja isä Kivijärven Lesosia. Karjalaisen tavan mukaan häitä vietettiin kaksi päivää.

Molemmat avioliittoon astuneet nuoret ovat menestyneet opinnoissaan erinomaisesti. Irina valmistui Pietarissa kirjantutkijaksi, mutta jatkaa vielä opintojaan Petroskoin yliopistossa. Nikolailla on jäljellä kaksi vuotta Petroskoin yliopistossa; hän valmistuu prokuristiksi. (LL)

Uhtuan teatteri esiintyy Helsingissä ja Turussa

Uhtualla toimii Kalevalan Kansanteatteri, joka on perustettu 1959 ja on siitä lähtien säännöllisesti esittänyt sekä karjalan - että suomenkielistä ohjelmistoa. Teatteri on Karjalan tasavallan ainoa kansankielinen amatööriteatteri.

Joulukuussa Helsingissä pidettävään suomalais-ugrialaisten kansojen maailmankongressin yhteyteen on järjestetty myös teatterifestivaalit. Kalevalan Kansanteatteri esittää **perjantaina 8.12 klo 19** teatteri Avoimissa Ovissa vienankarjalankielellä komedian ”**Akkojen naimapuuhat**”. Kappaleen on kirjoittanut Farid B u l j a k o v ja karjalaksi käänntänyt teatterin johtaja-ohjaaja Valentina Saburova.

Festivaaliin järjestäjät Suomi-Venäjä Seura ja Helsingin kulttuurikaupunkisäätiö halusivat heille ehdotetun Uhtuan teatterin esityksen, mutta asia oli kaatua rahapulaan.

Uhtua-Seura katsoi Uhtuan kansankielisen teatterin toiminnan olevan kielen säilyttämisen kannalta niin ensiarvoinen asia, että se halusi antaa näyttelijöille tunnustus ja kannustus-palkintona tämän Helsingin

matkan. Karjalan Sivistysseuran johtokunta tuli myös mukaan kattamalla merkittävän osan kustannuksista.

*

Juuri lehden ollessa menossa painoon saatiin tietää, että myös Turun Kaupunginteatteri on ottanut ohjelmaansa Akkojen Naimapuuhat. Uhtuan teatteriryhmä esiintyy Turun Kaupunginteatterin pienellä näyttämöllä ”Sopukassa” sunnuntaina 10.12. klo 19.00. Turku-laisteatteri luovuttaa pienen näyttämön lämpiöineen ja näytelmää koskevina järjestelyineen uhtualaisten käyttöön ilman korvausta, antaa heille vielä lipputulokin matka-, majoitus- yms. kulujen peittämiseen.

Vanha ikoni Uhtualle

Uhtuan kirkko on saanut harvinaisen lahjan, vanhan ikonin, joka tuli Suomeen suuren pakolaisaallon aikana 1922 Vasili Nikolainpoika Feodorovin (myöh. Rasi) mukana. Suku säilytti vanhan ikonin perhekalleutena, mutta tuli Uhtuan kirkon valmistuttua siihen johtopäätökseen, että ikonin oikea paikka on suvun vanhoilla asuinsijoilla. (UU)